

Israël ruikt kans voor inlijven nederzettingen

DE ISRAËLISCHE NEDERZETTING HAR HOMA IN DOOR ISRAËL BEZET PALESTIJNS OOST-JERUZALEM. VOLGENS DE VN ZIJN NEDERZETTINGEN ALS DEZE OP DE PALESTIJNSE WESTELIJKE JORDAANOEVER ILLEGAAL. FOTO DAN BALILTY / AP

In de ogen van de VS zijn de nederzettingen in door Israël bezet Palestijns gebied niet langer illegaal. Het is een stap verder naar Israëlische annexatie. Al vijftig jaar pikt Israël stukjes Palestijns land.

Van BERT LANTING

In Israël gaan stemmen op de Joodse nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever te annexeren nu de Amerikaanse regering de nederzettingen niet langer beschouwt als in strijd met het internationale recht. Daarmee brak president Trump radicaal met het beleid van zijn voorgangers.

Vooral in kringen van Joodse kolonisten werd de Amerikaanse ommezwaaai met gejuich ontvangen. De voormalige Israëlische minister van

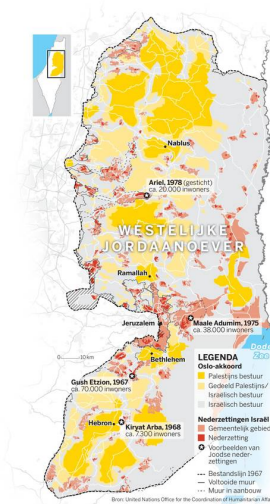
Justitie Ayelet Shaked reageerde opgetogen: 'Nu is het tijd onze soevereiniteit te vestigen over deze gemeenschappen. Het Joodse volk heeft het wettelijke en morele recht te wonen in hun traditionele thuisland.'

Ook de Yesha Raad, de belangrijkste organisatie van Israëli-sche kolonisten, riep de regering op onmiddellijk de soevereiniteit op te eisen over de nederzettingen. De Israëli-sche premier Benjamin Netanyahu liet kort voor de verkiezingen in september weten dat hij van plan was een deel van de nederzettingen te annexeren, maar die plannen zijn op losse schroeven komen te staan doordat hij met zijn Likod-partij onvoldoende stemmen haalde om een regering te formeren.

Ook Netanyahu's gematigd linkse rivaal Benny Gantz, die momenteel bezig is met een formatiepoging, verwelkomde het Amerikaanse besluit. Maar hij zei dat de toekomstige status van de nederzettingen 'moet worden bepaald door overeenkomsten die de vrede dichterbij brengen'.

Sinds Israël de Westelijke Jordaanoever bij de Zesdaagse Oorlog in 1967 in handen kreeg, hebben zich ruim 400 duizend Joodse kolonisten in het gebied gevestigd, ondanks protesten van de Palestijnen en de internationale gemeenschap. Ook de VS beschouwden de nederzettingen als illegaal. Eind 2016 weigerde de regering-Obama nog haar veto uit te spreken toen de VN-Veiligheidsraad een resolutie aannam waarin de bouw van de nederzettingen een 'flagrante schending' van het internationaal recht werd genoemd.

Volgens minister van Buitenlandse Zaken Mike Pompeo heeft het illegaal verklaren van de nederzettingen de vrede geen stap dichterbij gebracht. 'Discussies over wie er gelijk heeft en wie het verkeerd heeft als het om het internationaal recht gaat, zullen geen vrede brengen', zei hij. Volgens hem zal de koerswijziging van de VS juist meer ruimte

scheppen voor een vergelijk tussen Israël en de Palestijnen.

Trump's schoonzoon Jared Kushner is al ruim twee jaar bezig met wat de president alvast de 'Deal van de Eeuw' noemt. Maar voorlopig laat Kushners plan dat 'definitief' een einde moet maken aan het Palestijns-Israëlische conflict op zich wachten.

De koerswijziging van de VS zal een akkoord vermoedelijk alleen maar moeilijker maken. Volgens de vroegere Palestijnse onderhandelaar Saeb Erakat brengt Trump de vrede juist in gevaar met zijn neiging het internationaal recht te vervangen door het 'recht van de jungle'. Ook Federica Mogherini, de buitenlandcoördinator van de Europese Unie, waarschuwde dat de erkenning van de nederzettingen de kans op een tweestatenoplossing voor het conflict kleiner maakt.

De Amerikaanse ommezwaai volgt op een reeks andere controversiële beslissingen onder Trump, zoals de erkenning van Jeruzalem als de hoofdstad van Israël en de verhuizing van de Amerikaanse ambassade naar die stad. Daarnaast erkende de regering Trump ook Israëls soevereiniteit over de Golan-hoogte die Israël in 1981 annexeerde.

Voor premier Netanyahu is het Amerikaanse besluit een opsteker. Hij hoopt dat het op nieuwe verkiezingen zal uitlopen als Gantz er niet in slaagt een regering te formeren. Hij kan zich dan profileren als de man die de Amerikaanse concessies heeft weten binnen te slepen dankzij zijn goede banden met president Trump.

Maar ook president Trump hoopt dat hij profijt zal trekken van het besluit het roer drastisch om te gooien. Leaders van evangelische christenen, de harde kern van zijn achterban, reageerden enthousiast op de aankondiging dat de VS de nederzettingen niet meer als illegaal beschouwen. 'Amerika heeft eindelijk besloten dat de Bijbel niet illegaal is', juichte de Amerikaanse conservatief-christelijke commentator Mike Evans in een opiniestuk in The Jerusalem Post. 'Voor zowel de Joden als de evangelische christenen heeft Trump een profetie werkelijkheid laten worden.'